

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	31

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 5: Üniversiteye Tahsis Edilen Taşınmazlar	9
Tablo 6: Kira Bedelleri Zamanında Tahsil Edilmeyen Taşınmazlar.....	24

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Maddi Duran Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması
2. Teorik Ders Olarak Yıl Boyunca Devam Etmesi Gereken Uzmanlık Alan Derslerinin Yaz ve Yarıyıl Tatillerinde Fiilen Yapılmaması
3. Kesin Kabulden İtibaren Yüklenici ve Alt Yükleniciler İçin Getirilen 15 Yıllık Sorumluluk Mükellefiyeti Gözetilmeden Bakım Onarım Yaptırılması
4. Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması
5. Yaklaşık Maliyetin Mevzuat Hükümleriyle Uyarlı Şekilde Belirlenmemesi
6. İhale Yetkilisinin Aynı Zamanda Kontrol Teşkilatı Amiri Olarak Görevlendirilmesi
7. Kiraya Verilen Taşınmazların Tip İhale Dokümanlarında Eksikliklerin Bulunması
8. Kiraya Verilen İşyerlerinin Eksik Belgeyle İşletilmesi
9. Kira Sözleşmelerinde Yer Almayan Süre Uzatım Hakkının Kiracılara Verilmesi
10. Yükümlülüklerini Yerine Getirmeyen Kiracılara Kira Sözleşmelerinde Belirtilen Yaptırımların Uygulanmaması
11. Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması
12. Barınma Hizmeti Sunan Tesislerin Atıl Vaziyette Bekletilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 11.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun'a eklenen ek madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise

Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 1 yüksekokul, 4 enstitü, 1 konservatuvar, 6 meslek yüksekokulu ve 16 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	153	39	192
Doçent	156	78	234
Doktor öğretim üyesi	291	155	446
Öğretim görevlisi	257	92	349
Araştırma görevlisi	222	116	338
Toplam	1.079	480	1.559

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	384	207	591
Sağlık	14	30	44
Avukatlık	2	3	5
Teknik	83	56	139
Yardımcı	79	35	114
Sözleşmeli	138	14	152
İşçi	236	4	240
Toplam	936	349	1.285

Üniversitede 2023 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 2.015’dir. Ayrıca Üniversitede 4 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2023 yılına ait ödenek dağılımı ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

Gider Türü	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Personel Giderleri	671.265.543,00	668.685.891,12	99,62
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	91.505.053,00	91.228.428,10	99,70
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	94.828.778,32	87.943.178,94	92,74
Cari Transferler	34.096.475,48	31.727.017,41	93,05
Sermaye Giderleri	88.030.632,59	44.131.649,19	50,13
Toplam	979.726.482,39	923.716.164,76	94,28

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 730.625.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 249.101.482,39 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 979.726.482,39 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %94,28'i olan 923.716.164,76 TL'si kullanılmıştır.

2023 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 923.716.164,76 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %94,28'i kullanılmıştır. Personel giderlerinde 671.265.543,00 TL ödeneğin 668.685.891,12 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 91.505.053,00 TL ödeneğin 91.228.428,10 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 94.828.778,32 TL ödeneğin 87.943.178,94 TL'si, cari transferlerde 34.096.475,48 TL ödeneğin 31.727.017,41 TL'si, sermaye giderlerinde 88.030.632,59 TL ödeneğin 44.131.649,19 TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2023 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus, Mevlana ve Farabi Değişim Programı, Tarımsal Ar-Ge proje destekleri, KOP destekleri, Kültür Bakanlığı proje destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 23.024.096,37 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2023 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

Gelir Türü	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	12.885.000,00	22.295.224,33	173,03
Alınan Bağış ve Yardımlar	707.982.000,00	909.157.967,00	128,42
Diğer Gelirler	9.758.000,00	16.979.532,64	174,01
Toplam	730.625.000,00	948.432.723,97	129,81
Gelirlerden Ret ve İadeler (-)	-	1.840.408,93	-
Net Toplam	730.625.000,00	946.592.315,04	129,56

2023 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 730.625.000,00 TL olup Üniversitenin yılsonunda net bütçe geliri 946.592.315,04 TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem faaliyet geliri 1.010.269.280,10 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.840.408,93 TL ve faaliyet gideri 1.098.185.700,01 TL olan Üniversite, 2023 yılını 89.756.828,84 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2023 yılı gelir toplamı 27.338.357,61 TL, gider toplamı 20.222.878,90 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 7.115.478,71 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-Üniversitenin Sosyal Tesisi/İktisadi İşletmesi bulunmamaktadır.

Ayrıca Üniversite, 03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknopark AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 1.135.000,00 TL olup Üniversitenin %25,1 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe

Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2023 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar tam ve açık bir şekilde belirlenmiş ve yazılı hale getirilmiş; ancak yetki devirleri ile sınırlarına ilişkin yazılı bir belge ya da bilgi bulunmamaktadır. İdarede Etik Davranış İlkeleri belirlenmiş ve tüm personelin bilgi sahibi olması sağlanmıştır. İdarede personelin işe alınmasında ve disiplin işlemlerinde personel mevzuatı hükümlerine göre hareket edilmektedir. Akademik personel için öğretim üyeliğine yükseltme ve atanma yönergesi, idari personel için tayin yönergesi, akademi ve idari personeller için ödül ve izin yönergeleri hazırlanmıştır. Akademik ve idari personeller için yeterlilik-performans değerlendirmesine yönelik insan kaynakları politikası bulunmamaktadır. İdarede hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve çalışanlara duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. Performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdarede hiçbir iç kontrol riski belirlenmemiş ve buna bağlı olarak risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdarede yetkileri belirlemek amacıyla hazırlanmış olan iş akış süreçleri hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde mevzuat hükümleri doğrultusunda görevler ayrılığı ilkesi uygulanmaktadır. Üniversitede İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuş ön mali kontrol sistemi oluşturulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi, mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdare Kamu İç Kontrol

Standartları Tebliği'ne uygun olarak Kamu İç Kontrol Uyum Eylem Planı hazırlamıştır. Ancak eylem planında İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından altı aylık periyotlarla değerlendirme yapılmadığı ve üst yöneticiye rapor halinde sunulmadığı tespit edilmiştir.

İzleme Standartları

İç kontrol sistemi idarenin tüm birimleri tarafından yılda en az bir kez değerlendirilmemekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır. Üniversite bünyesinde kurulan iç denetim biriminde 3 iç denetçi kadrosu bulunmakta olup bu kadrolardan 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversiteye Tahsisli Taşınmazların Maddi Duran Varlık Hesaplarında İzlenmemesi

Üniversiteye, Hazine ve Maliye Bakanlığınca tahsis edilen arsa, arazi ve bina mahiyetindeki 13 adet taşınmazın maddi duran varlık hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin;

25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemleri açıklayan 170'inci maddesinde, tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli

kayıtların yapılmasının sağlanacağı,

250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişini açıklayan 172'nci maddesinde, tahsise konu edilen arazi ve arsaların tahsis edilen kamu idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği,

251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişini açıklayan 174'üncü ve 252 Binalar Hesabının işleyişini açıklayan 176'ncı maddelerinde ise; tahsise konu edilen taşınmazların tahsis edilen kamu idaresi muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaplara, üzerinde bulunduğu arsanın kayıtlı değerinin 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak kaydedileceği, ayrıca, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca, Üniversiteye tahsis edilen 13 adet taşınmaz olup bu taşınmazlar aşağıdaki Tablo 5'te gösterilmiştir;

Tablo 5: Üniversiteye Tahsis Edilen Taşınmazlar

Taşınmaz Numarası	Cinsi	Yüzölçümü	Tahsis Tarihi
00-51-12315	Bodrumlu Kargir İki Katlı Ev Ve Bahçe	1.243,32	4.02.2022
00-51-12313	Bahçeli Lojmanlı Garajlı Kargir Sağlık Binası	4.588,66	13.01.2022
00-51-12314	Arsa	337,6	13.01.2022
00-51-12239	Ham Toprak	6.917,07	15.05.2023
00-51-12307	Ham toprak	100.765,15	15.05.2023
00-51-12303	Arsa	840	3.11.2022
119494508	Müşterek Medhal	184,55	-
119494509	Arsa	137,84	4.07.2022
119494504	Arsa	1.230,71	31.08.2022
119492964	Arsa	1.315,90	4.03.2022
00-51-12288	Betonarme 4 katlı 2 adet okul binası,3 katlı konuk evi,1 katlı spor salonu ve arsası	20.298,51	13.03.2023
00-51-12287	Kargir bina	853,18	15.03.2023
00-51-12304	Arsa	4.310,21	26.07.2022

Yapılan incelemede; Üniversiteye, Hazine ve Maliye Bakanlığınca tahsis edilen ve mahiyeti arsa, arazi ve bina olan toplam 13 adet taşınmazın, ilgili duran varlık hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir.

Üniversiteye tahsis edilen ve bedel tespiti gerçekleştirilmeyen ilgili taşınmazların

muhasebe kayıtlarında doğru olarak gösterilmesi için kullanılması gereken hesapların kullanılmaması, mali tablolarda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabının eksik görünmesine neden olmaktadır.

Söz konusu tespit, kurum tarafından 22.04.2024 tarih ve 3024 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

Üniversitenin taşınmazlarından, mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirleri ile uyumlu olmayanlar ve cins tashihi işlemleri tamamlanmayanlar olduğu tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi: "*Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi*" ifade etmektedir.

Yönetmelik'in "Cins Tashihlerinin Yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde; kamu idarelerince, mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınarak, cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt Değişikliği İşlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde ise; kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtların kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekilleri ile kayıtlarda belirtilen cinslerinin birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashihi işlemlerinin tamamlanmadığı görülmüştür.

Cins tashihi işlemlerinin tamamlanmaması, Üniversite taşınmazlarının mevcut kullanım şekillerinin tespitini güçleştirerek maddi duran varlık hesaplarının mali tablolarda doğru olarak görünmesini engellemektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, taşınmazların cins tashihi çalışmalarının devam ettiği bilgisi verilmiştir.

BULGU 2: Teorik Ders Olarak Yıl Boyunca Devam Etmesi Gereken Uzmanlık Alan Derslerinin Yaz ve Yarıyıl Tatillerinde Fiilen Yapılmaması

Üniversitede akademik takvimden bağımsız olarak yıl boyunca verilmesi gereken teorik uzmanlık alanı derslerinin, yaz ve yarıyıl tatillerinde fiilen gerçekleştirilmediği halde ek ders ödemesi hesaplamalarına dahil edildiği tespit edilmiştir.

Ders Yüğü Tespiti ve Ek Ders Ücreti Ödemelerinde Uyulacak Esaslar'ın 2'nci maddesinin dördüncü fıkrasında;

“a) Teorik Dersler: Haftalık ders programında yer alan, günü, saati ve yeri belirlenmiş, öğrenciye hitap eden, öğretim elemanının aktif olarak katıldığı eğitim - öğretim faaliyetleri olup, her ders saati bir ders yüküne eş değerdir. Bu dersler ön lisans, lisans ve lisansüstü (yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık, sanatta yeterlik) düzeyde açılabilir. Benzer tez konularında çalışan lisansüstü öğrenciler için ilgili yönetmeliklere uygun olarak açılabilecek uzmanlık alan dersleri de yukarıdaki koşulları sağlamak kaydıyla bu kapsamda değerlendirilir.

Uzmanlık alan dersleri, Enstitü Yönetim Kurulunca tez danışmanın atandığı tarihte başlar ve Enstitü Yönetim Kurulunun öğrencinin mezuniyetine karar verdiği tarihe kadar devam eder. Bu dersler yarı yıl ve yaz tatillerinde de devam edebilir.

...”

Denilmektedir.

Esaslar'ın “Haftalık Ders Yüğü Denklikleri” başlıklı 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında; her bir dersi (uzmanlık alan dersleri dahil) sadece teorik veya sadece uygulama olarak kategorize etmenin mümkün olmadığı, bazı derslerin hem teorik hem de uygulama bileşeni bulunabileceği nedeniyle derslerin içeriklerinin ve teorik-uygulama bileşenlerinin belirlenmesi görevi üniversite senatolarına bırakılmıştır.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin "Özel Konular ve Uzmanlık Alan Dersi" başlıklı 23'üncü maddesinin birinci fıkrasında; Yüksek lisans ve doktora/sanatta yeterlilik programı öğrencileri için ayrı ayrı olmak üzere, birinci tez danışmanı tarafından yürütülmek şartıyla danışmanlık görevinin sonuna kadar her yarıyıl, ara tatil ve yaz tatillerinde de devam edecek şekilde uzmanlık alan dersleri açılacağı belirtilmiştir.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Senato kararı ile de yüksek lisans ve doktora alanında verilen "Uzmanlık Alan Dersi" 5+0 saat/hafta teorik ders olarak belirlenmiştir.

Buna göre; teorik olarak belirlenen derslerin, ders programlarında yer alması, günü, saati ve yerlerinin belirlendikten sonra öğretim elemanlarının aktif olarak bu teorik derslere katılması gerekmektedir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi uzmanlık alan derslerinin de bu kapsamda birer teorik ders olduğu, yarı yıl ve yaz tatillerinde devam edeceği belirtilmiştir. Nitekim akademik yılın başlangıcı ile uzmanlık alan dersleri haftalık ders programlarında yerini almış ve öğretim görevlilerinin de ders yüklerine işlenmiştir.

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün "Öğrenci Otomasyon Giriş Sistemi (OGRİS)" adlı öğrenci yazılım uygulaması incelendiğinde; yüksek lisans ve doktora uzmanlık alan derslerinin, öğrenciler için güz ve bahar dönemlerinin sonlarında bittiğini gösteren not girme işlemlerinin tamamlandığı, yaz ve yarı yıl tatillerinde ders programlarında yer almadığı halde ek ders hesaplamalarına dahil edildiği tespit edilmiştir.

Yaz ve yarı yıl tatillerinde devam etmeyen uzmanlık alan derslerinin, ek ders hesaplamalarına dahil edilmemesi için, OGRİS üzerinde uygulama giriş kontrollerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresince özel konular ve uzmanlık alan derslerinin yıl boyunca devam ettiği, değerlendirmenin yaz ve yarı yıl tatillerinden sonra başarılı/başarısız şeklinde yapıldığı belirtilmişse de bu derslerin yaz ve yarı yıl tatillerinde aktif olarak gerçekleştirildiğine dair herhangi bir bilgi veya belge sunulmamıştır.

BULGU 3: Kesin Kabulden İtibaren Yüklenici ve Alt Yükleniciler İçin Getirilen 15 Yıllık Sorumluluk Mükellefiyeti Gözetilmeden Bakım Onarım Yapıtırılması

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 30'uncu maddesi gereğince kesin kabul tarihinden itibaren, yüklenici ve alt yükleniciye getirilen 15 yıllık sorumluluk

mükellefiyeti gözetilmeden ve bu kapsamda bir “Teknik Heyet Tespit Raporu” oluşturularak tespit yaptırılmadan bakım onarım giderlerinin bütçeden karşılandığı görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 30'uncu maddesi ile Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin 20'nci ve 25'inci maddeleri uyarınca, yapım işlerinde yüklenici ve alt yükleniciler, yapının fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılmaması, hileli malzeme kullanılması ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan, yapının tamamı için işe başlama tarihinden itibaren kesin kabul tarihine kadar sorumlu olacağı gibi, kesin kabul onay tarihinden itibaren de 15 yıl süreyle müteselsilen sorumlu olup bu zarar ve ziyanın genel hükümlere göre (rızaen tahsilât veya alacak davası açılarak) yüklenici ve alt yüklenicilere ikmal ve tazmin ettirilmesi gereklidir.

4734 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeye bağlanan ve kesin kabulden itibaren 15 yıllık müteselsil sorumluluk süreci devam eden kamu binalarında tadilatlar hariç, bakım onarım gideri yapılabilmesi için öncelikle İdare görevlilerinden oluşan bir teknik heyet oluşturulması, söz konusu bakım onarım gerektiren durumun kullanıma bağlı nedenlerden mi, yoksa imalat hatasından mı kaynaklandığının tespiti yapılarak yazılı belgeye bağlanması, kullanıma bağlı ve zorunlu tadilatdan kaynaklı bakım onarım giderinin bütçeden karşılanması; buna karşın yüklenici veya alt yüklenici kusurundan kaynaklandığı mahkemenin görevlendirdiği bilirkişiler marifetiyle de tespiti yapılan işlere ait bakım onarım giderinin yüklenici tarafından karşılanması, belirli bir süre verilerek sonuç alınamaması durumunda kamu kaynakları ile yüklenici nam ve hesabına yaptırılıp bedelinin yükleniciden sulhen veya dava yoluyla tahsili için hukuki işlem başlatılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, bakım onarımın yüklenici ve alt yüklenici kaynaklı olup olmadığı hususunda değerlendirmeler yapılmak suretiyle gerekli işlemlerin yürütüleceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak 4735 sayılı Kanun'un 30'uncu maddesinin gereği olarak; kesin kabul onay tarihinden itibaren 15 yıl boyunca bakım onarım yaptırılacak binalar için idare görevlilerinden müteşekkil bir teknik heyet oluşturularak gerekli tespit in yaptırılmasına ilişkin mekanizmanın kurularak işlemin belgelendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Tek Kaynaktan Temin Edilen Mal ve Hizmetlere İlişkin Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (a) ve (b) fıkraları gereğince yapılan alımlarda mevzuatın öngördüğü şekilde piyasa fiyat araştırmasının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde; 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında idarece yapılacak alımlarda kullanılmak üzere "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form"un yer aldığı belirtilmiştir. Buna göre ihtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden yapılma sebeplerinin ayrıntılı şekilde ortaya konulacağı, Kanun'un 22'nci maddesinin ilgili bentlerinde belirtilen hükümlerin uygulanabilir olmasını sağlayan sebeplerin detaylı olarak yazılacağı, bunlara ilişkin belgelerin de anılan forma ekleneceği belirtilmiştir. Ayrıca ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılacağı, fiyat araştırması yapılacağı, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerinin tarif edileceği ve bu hususlara ilişkin bütün belgelerin ilgili forma ekleneceği ifade olunmuştur.

4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (a), (b), (c) Bentleri Kapsamında Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Form'un dipnotlarında piyasa fiyat araştırmasının ne şekilde yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Dipnot açıklamalarına göre ödeme sürecinde yapılması gereken piyasa fiyat araştırması; aynı malın veya hizmetin ilgili tek kaynaktan alan diğer kamu/özel tüzel kişiliklerine veya gerçek kişilere satış fiyatı, aynı mal veya hizmet daha önce ilgili tek kaynaktan alındıysa daha önceki alım bedelinin tedavüldeki Türk parası cinsinden ise üretici fiyat endeksi kullanılarak, döviz cinsinden ise tespit tarihinde geçerli TCMB döviz alış kuru üzerinden güncellenmesi sonucu ortaya çıkacak fiyat, ilgili tek kaynaktan istenen proforma fatura fiyatı, ticaret odası, sanayi odası veya meslek odasından ve varsa üretim ve/veya satış yapan kurum ve kuruluşlardan alınan fiyat ve ilgili tek kaynağın internet veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi esas alınmak suretiyle yapılmalıdır.

İdare uygulamasında bu alımların ödeme bedeli belirlenirken sadece alım yapılacak tek kaynağın proforma faturası dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte tek kaynaktan satın alınacak mal veya hizmetin ilgili tek kaynak tarafından diğer gerçek veya tüzel kişilere satışına ilişkin

faturalara yansıyan fiyatlar, ilgili tek kaynağın internette veya sair şekilde ilan ettiği katalog fiyat tarifesi, diğer kamu/özel kurumlar da dahil daha önce alım yapılmış ise tüketici fiyat endeksi veya döviz cinsinden güncellenen fiyatlar ve ticaret/sanayi odalarından fiyat soruşturulması yoluyla elde edilen fiyatların dikkate alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince, A...'tan yapılan satın alımlar için geriye dönük olarak yazışma yapıldığı, ancak ticari sır kapsamında olduğu gerekçesiyle piyasa fiyat araştırmasına cevap verilmediği belirtilmiş; A... harici yapılan tek kaynak satın alımlarında ise diğer idarelere verilen teklif fiyatların kanıt olarak gönderildiği anlaşılmalı birlikte bundan böyle tek kaynak satın alımı yapılmadan önce piyasa fiyat araştırmasının yapılması ve teklif fiyat yerine gerçek satış fiyatının belgelendirilmesi gerekir.

Sonuç olarak tek kaynaktan alım yapılırken aynı mal ya da hizmeti satın alan diğer gerçek ve tüzel kişilerin ödediği bedeller kıyaslanarak piyasa fiyat araştırması yapılması gereklidir. Tek kaynaktan yapılan alımlarda belirtilen şekilde piyasa fiyat araştırması yapılmaması halinde ilgili tek kaynaktan sağlanan mal ve hizmetler için her bir idareye farklı fiyat teklif edilmesine ve gerçekte olması gerekenden daha yüksek bedel ödenmesine neden olunabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Yaklaşık Maliyetin Mevzuat Hükümleriyle Uyarlı Şekilde Belirlenmemesi

İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığınca gerçekleştirilen mal ve hizmet alım ihale süreçleri üzerinde örnekleme yapılan incelemede; yaklaşık maliyet hesabının aşağıda belirtilen ikincil mevzuat hükümleriyle uyarlı şekilde yapılmadığı tespit edilmiştir.

a) Yaklaşık Maliyet Hesaplamasında Önceki Dönemler Sözleşme Fiyatlarının Dikkate Alınmaması

Yaklaşık maliyet bedelinin tespitinde bir önceki yıl sözleşme fiyatlarının değerlendirmeye alınmadığı görülmüştür.

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanması başlıklı 8'inci maddesinde; idarelerin alımın niteliğini ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurarak bu maddenin (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde elde ettiği fiyatların birini, birkaçını veya tamamını kullanmak suretiyle yaklaşık maliyet hesaplaması yapacağı belirtilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinde; idare, alım konusu mal ile ilgili

daha önceki dönemlerde alım yapmış ise bu alımlarda ortaya çıkan sözleşme bedellerinin, endeks veya Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilgili endekslerden uygun olanının kullanılmak suretiyle güncellenerek yaklaşık maliyetin hesaplanabileceği belirtilmiştir. Döviz ile yapılmış olan alımlarda ise TCMB döviz alış kuru veya çapraz kur üzerinden fiyatlar güncellenerek yaklaşık maliyet hesap edilebileceği belirtilmiştir. Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nde de benzer düzenleme bulunmaktadır.

Her ne kadar Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği yaklaşık maliyetin hesaplanmasında idarelere farklı seçenekler sunmuş ve takdir yetkisi tanımış olsa da; yaklaşık maliyet hesaplaması yapılırken özellikle piyasadaki yeterli düzeyde teklif alınamayan durumlarda önceki senelerde ilgili idarede ve diğer kamu idarelerinde önceki yılda sözleşmeye yansıyan fiyatları güncellemek suretiyle kullanılması uygun olur. Zira yaklaşık maliyet oluşturulması kapsamında yazılan idare yazılarına dönüş sağlanarak yeterli sayıda teklif alınmadığı görülmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, yaklaşık maliyet tespit çalışmalarında mal ve hizmet alımları ihaleleri uygulama yönetmeliklerinin ilgili maddelerindeki yaklaşık maliyet hesaplama yöntemleri de dikkate alınarak maliyet tespiti yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuçta bir önceki yıllarda alım konusu ile ilgili sözleşme fiyatlarının yaklaşık maliyetin tespitinde değerlendirmeye tabi tutulmaması, yaklaşık maliyetin gerçek piyasa fiyatlarının üzerinde belirlenmesine ve yaklaşık maliyetlerin hatalı hesaplanmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir.

b) Yaklaşık Maliyetin Tespitinde Aşırı Sapma Gösteren Tekliflerin Değerlendirme Dışında Tutulmaması

Mal ve hizmet ihalelerine ilişkin yaklaşık maliyetin hesaplanmasında, hatalara sebep olabilecek gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan aşırı sapma gösteren fiyat bildirimlerinin değerlendirmeye alındığı tespit edilmiştir.

Mal Alımı ve Hizmet Alımları İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin hesaplanmasına ilişkin 8'inci maddesinde; idare yaklaşık maliyetin hesaplanmasında, alım konusu malın niteliğini, miktarını, teslim süresini, nakliyesini, sigortasını ve diğer özel şartlarını belirterek katma değer vergisi hariç fiyat bildirilmesini ister. Ancak, idare, gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan ve yaklaşık maliyetin hesaplanmasında hatalara sebep

olabilecek fiyat bildirimlerini ve proforma faturaları değerlendirmeye almaz. Yaklaşık maliyetin hesaplanmasında kullanılan her tür bilgi ve belgeye hesap cetveli ekinde yer verilir. Değerlendirmeye alınmayan fiyat bildirimleri ile proforma faturaların değerlendirmeye alınmama gerekçeleri de hesap cetvelinde gösterilmesi gereklidir. Benzer düzenleme Hizmet Alımları İhale Yönetmeliği'nde de bulunmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, aşırı sapma gösteren tekliflerin değerlendirilmeye alınmayacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak yaklaşık maliyetin tespitinde gerçek piyasa rayiçlerini yansıtmayan, aşırı sapma gösteren teklifler ile proforma faturaların, gerekçesinin de belirtilmesi suretiyle, değerlendirme dışında tutulması gerekir.

BULGU 6: İhale Yetkilisinin Aynı Zamanda Kontrol Teşkilatı Amiri Olarak Görevlendirilmesi

Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanının uhdesinde bulunan harcama yetkilisi (ihale yetkilisi) görevinin yanı sıra kontrol amiri olarak da görevlendirilmesinin, İç Kontrol Standartları ile düzenlenen görevler ayrılığı ilkesine ve belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Harcama Yetkisi ve Yetkilisi" başlıklı 31'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir.*" aynı maddenin dördüncü fıkrasında "*Yükseköğretim Kurulu ile üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitülerinde, harcama yetkilileri ödenek gönderme belgesiyle belirlenir. Bu idarelerde ödenek gönderme belgesi ile ödenek gönderilen birimler harcama birimi, kendisine ödenek gönderilen birimin en üst yöneticisi ise harcama yetkilisidir. (...)*" denilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun Tanımlar başlıklı 4'üncü maddesi on beşinci fıkrası gereğince, ihale yetkilisi; idarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlilerini ifade eder.

05.09.1979 tarih ve 16745 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan ve halen yürürlükte olan Bayındırlık İşleri Kontrol Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinin 4.2'nci fıkrasında "*Kontrol Amiri: (Mühendis, Mimar) Kontrol amirliği işin idari ve teknik ilişki durumuna göre idarelerin*

aşağıda yazılı mühendis veya mimarları tarafından yapılır. Kontrol amiri her iş için yetkili makamın yazılı emri veya onayı ile belirlenir ve görevlendirilir.” denilmektedir.

Bununla beraber aynı Yönetmelik'in "Kontrol Amiri ve Yetki Sorumlulukları" başlıklı 8'inci maddesi gereğince, kontrol amiri, yönetim ve denetimi kendisine verilen işlerin, sözleşme ve eklerine, şartnamelere, fen ve sanat kurallarına uygun olarak ve iş programı gereğince iyi bir biçimde yapılıp süresinde bitirilmesini sağlamakla görevli ve sonuçlarından sorumludur. Yapılan işleri inceleyip bunlar hakkında bizzat karar vererek bu kararı idarenin bilgi veya onayına sunar. İşi denetleyip ihzarat ve inşaatın sözleşme ve şartnamesine, fen ve sanat kurallarına uygun olarak yapılıp yapılmadığını ve çalışmaların, iş programına göre süresinde işi bitirmeye yeterli olup olmadığını inceler. Yapılması gerekli görülen hususlar ve alınması zorunlu önlemler hakkında kontrol şefine veya kontrol mühendisine ve müteahhide gerekli direktifleri verir ve idareyi haberdar eder.

Görüleceği üzere harcama yetkilisinin görevlendireceği kontrol amiri ihale edilen yapım işlerinin fen ve sanat kurallarına uygun şekilde yapılmasından ve kontrolünden doğrudan sorumludur.

Bununla beraber Kamu İç Kontrol Standartlarının Kontrol Faaliyetlerinin Görevler Ayrılığı KFS9 standardı "*Hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevleri personel arasında paylaştırılmalıdır.*" ve KFS 9.1 standardı "*Her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü görevleri farklı kişilere verilmelidir.*" hükmü,

31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin Hakediş raporu başlıklı 7'nci maddesinin (a) fıkrasında "*Bu rapor, yapım işlerinde yükleniciye ödenecek ara ve kesin hakediş tutarının hesaplanmasına esas olan belgelerden oluşur. Yapım türüne göre ilgili sayfaları ve gerekli görülen diğer belgeler düzenlenerek yüklenici ve yapı denetim elemanlarınca imzalanır, yetkili makamca onaylanır.*" hükmü,

2006/10344 sayılı Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının II Sayılı Cetveli-Özel Hizmetler Tazminatı bölümü E Teknik Hizmetler cetvelinin 5'inci sırasında "*Yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis, mimar ve şehir plancısı kariyerlerini haiz olup, 1-4 üncü derecelerden aylık alanlardan, kurumlarınca belirlenen ve*

ödeneği bulunan faaliyet halindeki büyük yatırım projelerinde fiilen çalışanlara, ilgili Bakan, Rektör, Vali ve Belediye başkanından adlarına onay alınmak ve kontrol edilen ve onaylanan cetvellerde ödeme yapılacak unvanlar ve sayıları gösterilmek şartıyla, projelerde çalıştıkları sürece aşağıda gösterilen özel hizmet tazminatı oranları ek olarak ödenebilir.” ve 6’ncı sırasında “Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunan personelden; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları dışında olmak şartıyla arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara (belirtilen mahallerde yapılan kontrollük hizmetleri dahil), çalışılan her gün için aşağıda gösterilen oranlarda ayrıca özel hizmet tazminatı ödenir. Faal durumdaki hizmet binalarının tadilat, bakım ve onarımı işleri açık çalışma mahalli kapsamında değerlendirilmez.” hükmü,

Kıyasen 05.06.2018 tarih ve 30442 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Kamu Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Denetim Hizmeti" başlıklı 4’üncü maddesi (a) fıkrasında; “İşin niteliği ve özelliği dikkate alınarak, mühendis veya mimar olmak şartıyla, merkez birimlerinde Daire Başkanı veya şube müdürü, taşra teşkilâtında müdür yardımcısı veya şube müdürü, denetim âmiri veya müstakil denetim âmiri olarak görevlendirilir. İhale yetkilisi, aynı iş için denetim âmiri olamaz.” hükmü bulunmaktadır.

Kamu İdaresi; ilgili mevzuat hükümlerine ve görevler ayrılığı ilkesine göre bundan sonra yapılacak olan ihalelerde gerekli hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak belirtilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde harcama yetkilisinin idare adına yapacağı mali karar ve işlemlerde yetkili makam olduğundan kontrol amirliği gibi hiyerarşik olarak yetkili makamın altında bulunması zorunlu olan bu görevin, görevler ayrılığı ilkesine ve zikredilen ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde görevlendirilecek farklı bir teknik personel tarafından yürütülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Kiraya Verilen Taşınmazların Tip İhale Dokümanlarında Eksikliklerin Bulunması

Kiralanan alanlara ait tip idari şartname, teknik şartname ve sözleşme hükümlerinin incelenmesinde tip ihale dokümanlarında eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir.

A- Üniversite tarafından kiraya verilen taşınmazlarda gıda üretim ve perakende satışı yapılan işyerlerinde çalışan personelin “Hijyen Eğitim Belgesi”nin bulunmasına yönelik bir düzenleme bulunmadığı tespit edilmiştir.

05.07.2013 tarih ve 28698 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hijyen Eğitimi Yönetmeliği" ile gıda sektöründe çalışanların portör muayeneleri yaptırmayacakları, bunun yerine hijyen eğitimi alacakları belirtilmiştir. Bu eğitimler il milli eğitim müdürlüklerine bağlı halk eğitim merkezleri tarafından verilmektedir. Hijyen Eğitim Yönetmeliği’nin 2’nci ve 7’nci maddeleri gereğince gıda üretim ve perakende satışı yapan restoranlarda ve diğer gıda hizmetlerinin sunulduğu yerlerde, dükkanlarda, toptan satış yerlerinde ve süpermarket dağıtım merkezleri dahil olmak üzere son tüketiciye satış yapan iş yerlerinde çalışanların bu eğitimi almaları zorunlu olup hijyen eğitim belgesine sahip olmayan kişilerin gıda üretimi ve satışı yapılan işyerlerinde çalıştırılmaması gerekmektedir. İş yeri sahipleri ve işletenleri, çalışanlarının hijyen eğitimi almasından ve belgeli olarak çalıştırılmasından birinci derecede sorumlu olup bu kişilerin bizzat çalışmaları durumunda iş yeri sahipleri ve işletenlerin de bu eğitimi almaları zorunludur. Gıda üretimi ve satışı yapan işyerlerinin kiralanmasına ilişkin ihale dokümanlarında, hijyen eğitim sertifikası bulunmayan kişilerin ilgili işyerlerinde çalıştırılmayacağına ilişkin düzenleme yapılması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, 2024 yılından itibaren yapılacak olan kiralama ihalelerinin şartname ve sözleşmelerine, çalışanların hijyen eğitim belgesine sahip olacağına dair düzenlemenin ekleneceği bilgisi verilmiştir.

B- Kiraya verilen alanların ihale şartnamelerinde “Acil Yardım Ekipmanlarının” zorunlu olarak bulundurulmasına ilişkin bir düzenleme olmadığı tespit edilmiştir.

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik’in 60’ıncı maddesi gereğince her işyerinde acil yardım ekipmanlarının bulundurulması gereklidir. İşyeri olarak kiraya verilen alanların ihale dokümanlarında bu düzenlemeye uygun hüküm bulunmadığı görülmüştür. Buna göre işyeri olarak kiraya verilen tüm alanların ihale şartnamelerinde acil yardım ekipmanlarının bulunmasına ilişkin bir düzenleme yer alması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, 2024 yılından itibaren yapılacak olan kiralama ihalelerinin şartname ve sözleşmelerine, acil yardım

ekipmanlarının zorunlu olarak bulundurulacağına dair düzenlemenin ekleneceği bilgisi verilmiştir.

C- Tip ihale dokümanlarında kiralanılan alanlarda çalışan personelin SGK bildirimleri ile prim ödemelerinin Üniversiteye ibrazına ilişkin bir hüküm bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kiralanılan alanlarda kiracı tarafından çalıştırılacak personelin adli sicil belgesinin ve sağlık raporlarının istendiği, ancak çalışanların SGK bildirimlerinin istenmediği tespit edilmiştir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun gereği olarak kayıt dışılıkla mücadele ve sigortalı yasal işçi çalıştırılmasının temini için tip ihale dokümanlarına kiralanılan alanlarda çalışanların SGK bildirimleri ile prim ödemelerini gösteren belgelerin ibrazınının zorunlu olduğuna yönelik düzenleme yapılması uygun olacaktır.

Kamu İdaresi, Tip ihale dokümanlarında kiralanılan alanlarda çalışan personelin SGK bildirimleri ile prim ödemelerinin idareye ibrazına ilişkin bir hüküm bulunmadığını, bunun yerine Sosyal Güvenlik Kurumu Niğde İl Müdürlüğünden Üniversitemize bildirim yapıldığını işyerinde sigortalı çalışan personel olup olmadığının sorulduğu, cevabi olarak kiracılardan sigortalı çalıştırdığı personelin bilgileri alınarak bir nüshası Üniversitede kalacak şekilde adı geçen Kuruma gönderildiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak Üniversite tarafından kiraya verilen taşınmazların tip ihale dokümanlarında tespit edilen bu eksikliklerin, sonraki kiralama ihalelerine ilişkin olarak bulgu metninde belirtilen mevzuatlar çerçevesinde giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Kiraya Verilen İşyerlerinin Eksik Belgeyle İşletilmesi

Üniversite tarafından kiraya verilen işyerlerinden yedi tanesinde idare görevlileri ile birlikte yürütülen denetim sonucunda kiraya verilen alanları işleten kiracıların eksik belgelerinin bulunduğu tespit edilmiştir.

Denetimi gerçekleştirilen kiralık alanları işletenlerin; işyeri açma ve çalışma ruhsatı, gıda, üretim, satış ve toplu tüketim işletmeleri için işletme kayıt belgesi, gıda üretim ve satışını yapan işyerlerinde çalışanların hijyen eğitim belgelerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kiralanılan işyerlerinde bahsi geçen ruhsat, kayıt ve diğer belgelerin bulunmaması, müstecirlerin; işyeri açma izni harcı ile ilan ve reklam vergisi ödemediği faaliyetinde bulunmasına, ilgili belediye ve İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından yapılacak denetimlerden

kaçınılmasına ve işyeri faaliyetlerinin hijyen eğitimi almamış personel tarafından görülmesine sebebiyet verecektir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince müstecirlerin, kiraladıkları işyerlerini işyeri açma ve çalışma ruhsatı, hafta sonu açık kalacak ise tatil günlerinde çalışma ruhsatı olarak ruhsatlandırması gerekmektedir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak Üniversite tarafından kiralanan alanların, Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik'in 2'nci maddesinde belirtilen "kayıt belgesinden hariç tutulan yerler" arasında sayılmaması nedeniyle İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden işletme kayıt belgesi alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Kira Sözleşmelerinde Yer Almayan Süre Uzatım Hakkının Kiracılara Verilmesi

Kira sözleşmelerinde süre uzatım hakkı yer almadığı halde, mücbir sebep hallerini gerekçe gösteren müstecirlere, kira süre uzatımı verildiği tespit edilmiştir.

Üniversite ile kiracılar arasında imzalanan kira sözleşmelerinin "Genel Şartlar" başlıklı bölümünün 10'uncu maddesinde;

"Tabii afetler (yangın, deprem, su basması vs.) ülkede genel veya tesisin bulunduğu yerde kısmi seferberlik ilanı, genel veya kısmi grev, lokavt gibi kısmi hak kullanımından doğan imkansızlıkların meydana gelmesi, bulaşıcı hastalık, salgın gibi olayların çıkması ve benzeri haller gibi mücbir sebepler ile sözleşmenin düzenlenmesinden sonra ortaya çıkan ve kamudan kaynaklanan hakkın kullanımını engelleyen sebepler hariç olmak üzere, kiracı sözleşmenin devamı süresince, mücbir ve kamudan kaynaklanan sebepler haricinde, kira bedelinin indirilmesi, ödeme tarihi ve miktarlarının, kiralanan alanın yüzölçümünün değiştirilmesi talebinde bulunamaz."

Denilmiştir.

Buna göre; müstecirler, bir mücbir sebep halinin ortaya çıkması durumunda, kira bedelinin indirilmesi, ödeme tarih ve miktarlarının değiştirilmesi ve kiralanan alanın yüzölçümünün değiştirilmesi talebinde bulunabileceklerdir.

Yapılan incelemede; müstecirler, 2022-2023 Akademik Yılı Bahar Döneminin uzaktan eğitim yöntemiyle tamamlanmasına karar verilmesi nedeniyle öğrenci hareketliliğinin durduğunu gerekçe göstererek, kira tutarlarının indirilmesi, iadesi, mahsubu ve kira süresinin uzatılması konularındaki taleplerini Üniversiteye bildirmiştir. 194 ve 247 sayılı Üniversite Yönetim Kurulu Kararları ile, tüm kiracılardan 20.02.2023 tarihinden 07.07.2023 tarihine kadar kira bedeli alınmaması ve kira sözleşme sürelerinin bu süre kadar uzatılması kararı alınmıştır.

Mücbir sebep halleri oluştuğunda, müstecirler kira tutarlarının indirilmesi, ödeme tarihi ve miktarlarının değiştirilmesi konularında talepte bulunabilecek olup, sözleşmede yer almayan süre uzatımı konusunda talepte bulunamayacağı gibi, idarece süre uzatımı verilmesi de mümkün görülmemektedir.

Kamu idaresi cevabında, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığından gelen 10.04.2023 tarih ve 22091 sayılı "Kira Ödemeleri" konulu yazı ile 2022-2023 akademik yılı bahar döneminin uzaktan öğretim yolu ile tamamlanmasına karar verilmesi nedeniyle, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda belirtilen mücbir neden hali olarak öngörülen durumlarda, kiraya verilen yerlerde işletmeciler tarafından talep edilen indirim, iade, mahsup, kira süresinin uzatımı ve benzeri işlemlere ilişkin değerlendirmelerin üniversitelerin kanaatine bırakıldığı belirtilmiştir.

Söz konusu yazı, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nda belirtilen mücbir sebep hallerine atıf yapmakta olup yapılan kira sözleşmeleri ise 2886 sayılı Kanun'un kapsamında yer almaktadır. 4735 sayılı Kanun'da belirtilen mücbir sebep hükümleri değil 2886 sayılı Kanun'a göre müstecirlerle imzalanan kira sözleşmelerinin hükümleri geçerlidir. Kira sözleşmelerinde; mücbir sebep halleri için kira bedellerinin indirilmesi, ödeme tarihleri ve miktarlarının değiştirilmesi ile kiralanan alanın yüzölçümünün değiştirilmesine ilişkin düzenlemeler olup kira sürelerinin uzatılmasına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

BULGU 10: Yükümlülüklerini Yerine Getirmeyen Kiracılara Kira Sözleşmelerinde Belirtilen Yaptırımların Uygulanmaması

Sözleşme yükümlülüklerine aykırı olarak kira bedellerini zamanında ödemeyen kiracıların, kira sözleşmelerinin feshedilmediği ve ihalelerden yasaklanmadığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Müteahhit veya müşterinin sözleşmenin bozulmasına neden olması" başlıklı 62'nci maddesinde; sözleşme yapıldıktan sonra 63'üncü

maddede yazılı hükümler dışında müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi üzerine, idarenin en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumun devam etmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatın gelir kaydedileceği ve sözleşmenin feshedileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "İdarelerce ihalelere katılmaktan geçici yasaklama" başlıklı 84'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise; üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyenler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, haklarında bir yıla kadar bütün ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği ve bu kararların Resmi Gazete'de yayımlanacağı ifade edilmiştir.

Buna göre; taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyen kiracıların sözleşmelerinin feshedilip, teminatlarının gelir kaydedilmesi ve bu kiracıların ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklanması için ilgili Bakanlığa bildirilmesi gerekmektedir.

Üniversite ile müstecirler arasında imzalanan "Kira Sözleşmesi" hükümleri gereği; kiracıların, kira bedellerini verilen süre ve kira ödeme tarihlerinde ödemek zorunda oldukları, zamanında ödenmeyen kira bedelleri için idarenin en az 10 gün süreli ihtar vereceği, ihtarda belirtilen süre içerisinde kiranın yine de ödenmemesi durumunda ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin feshedileceği belirtilmiştir. Ayrıca "Kira Şartnamesi" gereği feshedilen sözleşmelerin genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatların gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Üniversite tarafından kiraya verilen 32 adet taşınmazdan, sözleşme hükümlerine aykırı olarak kira bedelleri müstecirlerce zamanında ödenmeyen 11 adet taşınmaz ve kira ödeme tarihleri aşağıdaki Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6: Kira Bedelleri Zamanında Tahsil Edilmeyen Taşınmazlar

Kiralanan Yerler	Kiranın Ödenmesi Gereken Tarih	Kiranın Ödendiği Tarih
Çarşı Binası 1 Nolu Yer (Kırtasiye)	20.07.2023	12.10.2023
Çarşı Binası 2 Nolu Yer (Kahve Dükkanı)	26.06.2023	11.10.2023

Çarşı Binası 3 Nolu Yer (Çiğköfte/Kuruyemiş)	15.09.2023	20.10.2023
Çarşı Binası 4 Nolu Yer (Market)	12.07.2023	12.10.2023
Çarşı Binası 5 Nolu Yer (Kafeterya)	12.07.2023	12.10.2023
	12.10.2023	17.11.2023
Çarşı Binası 6 Nolu Yer (Playstation Oyun Salonu)	08.09.2023	03.10.2023
Çarşı Binası 7 Nolu Yer (Playstation Oyun Salonu)	12.07.2023	21.08.2023
Çarşı Binası 11 Nolu Yer (Restaurant/Kafe)	23.01.2023	12.10.2023
	08.09.2023	12.10.2023
	08.12.2023	-
Merkezi Personel ve Öğrenci Kafeteryası	12.07.2023	12.10.2023
	12.10.2023	17.11.2023
Yeşil Enerji Evi Kafeteryası	31.07.2023	18.12.2023
	30.10.2023	18.12.2023
Merkezi Spor Kompleksi Kafeteryası	10.07.2023	12.10.2023
	09.10.2023	27.10.2023

Yapılan incelemede; sözleşme hükümlerine aykırı olarak kira bedellerini ödeme tarihlerinde ödemeyen müstecirler için, en az 10 gün süreli ihtarların çekilmediği, sözleşmelerinin feshedilmesi, kesin teminatın gelir kaydedilmesi ve ihalelere katılmaktan geçici olarak yasaklama yaptırımlarının uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespite katılmış, 2024 yılından itibaren yapılan ve yapılacak olan kiralama ihalelerinde şartname ve sözleşme maddelerinin takip edileceği belirtilmiştir. Ancak bulguya konu olan kira bedelleri tahsil edilmeyen taşınmazlar için sözleşmelerindeki yaptırımların uygulandığına dair bir bilgi veya belge sunulmamıştır.

BULGU 11: Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlardan kiraya verilenlerin ihalesinin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 44'üncü maddesine göre belli istekliler arasında kapalı teklif, 45'inci maddesi gereğince açık teklif veya 52'nci maddesi gereğince yarışma usulüyle yapılması yerine, 51'inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulüyle yapıldığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun;

-“Kapsam” başlıklı 1’inci maddesinde; genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun’da yazılı hükümlere göre yürütüleceği,

-“İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu” başlıklı 36’ncı maddesinde ise, bu Kanun’un 1’inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44’üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45’inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51’inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52’nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılabilceği,

hüküm altına alınmıştır

Kanun’un “Pazarlık usulüyle yapılacak işler” başlıklı 51’inci maddesinin (g) bendinde, hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği sayılmış olup buna göre kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisinin pazarlık usulüyle ihalesi mümkündür.

Madde hükmünde belirtildiği üzere, taşınmazların kiralanması hususunda pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir;

- 1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması,
- 2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olmasıdır.

Dolayısıyla 51’inci maddenin yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan genel bütçeli kuruluşlara ait taşınmazlar, yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir. Nitekim bu durum çeşitli yargı kararlarında da hükme bağlanmıştır.

Ayrıca 2886 sayılı Kanun’un 75’inci maddesinin birinci fıkrasına 21.03.2018 tarih ve 7103 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesiyle “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları” ibaresinden sonra gelmek üzere, “özel bütçeli idarelerin

mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkrada yer alan “Hazinenin” ibaresi “idarelerin” şeklinde değiştirilmiştir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle; Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulü ile ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede; Üniversite mülkiyetinde bulunan 32 adet taşınmazın 7’sinin 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesinin (g) bendine göre pazarlık usulü ile kiraya verildiği görülmüştür.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle; Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların kiralama işlemlerinin, 2886 sayılı Kanun’un 51’inci maddesinin (g) bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp kapalı veya açık teklif ihale yönteminin kullanılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında, ticari amaç güdülmemesi, kaliteli hizmet almak, tecrübeli işletmecilerle çalışarak güvenilir ve özgür ortamlar sağlamak, huzur ve güvenliği tehlikeye düşürecek durumlar oluşmasının önüne geçmek amacıyla pazarlık usulü ile kiralama ihaleleri yapıldığı belirtilmişse de bahsedilen gerekçeler 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesinin (g) bendi gereği pazarlık usulü ile ihale yapılmasını mümkün hale getirmemektedir.

BULGU 12: Barınma Hizmeti Sunan Tesislerin Atıl Vaziyette Bekletilmesi

Üniversitenin taşınmaz varlıklarından olan, barınma amaçlı kullanılmış Koyunlu Tesislerinin 2016 yılından bu yana atıl halde bekletildiği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Hesap Verme Sorumluluğu” başlıklı 8’inci maddesinde;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.”

Denilmektedir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Yükseköğretim Kurumlarının Görevleri" başlıklı 12'nci maddesinin (b) bendinde;

" ...

Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insangücü yetiştirmek,

... "

İfade edilmektedir.

Buna göre; 5018 sayılı Kanun gereği, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından sorumlu olacaklardır. Ayrıca kalkınma planları ilke ve hedefleri doğrultusunda maddi kaynakların rasyonel, verimli ve ekonomik bir şekilde kullanılması yükseköğretim kurumlarının görevleri arasında sayılmıştır.

Üniversitenin kampüsüne yaklaşık 4 km uzaklıktaki, 2011 yılına kadar personel lojmanı ve misafirhane olarak kullanılan ikişer katlı 8 adet taşınmazdan oluşan Koyunlu Tesisleri, aynı yıl Üniversite Yönetim Kurulu kararı ile öğrenci yurdu ve misafirhaneye dönüştürülmüş, 2016 yılında da öğrenci barınma ve misafirhane hizmeti Üniversite Yönetim Kurulu kararıyla sonlandırılmıştır.

Yerinde yapılan incelemelerden ve bina projelerinden;

- Tesisin, toplam açık alanının 28.874,17 m² ve kapalı alanının 4.985 m² olduğu,
- Öğrenci yurt binalarında, her biri 140 m² büyüklüğünde 24 adet daire, misafirhane binalarında 14 adet daire bulunduğu,
- Tesisteki beyaz eşya ve televizyonların zaman içinde ihtiyaç sahibi birimlere dağıtılmasına rağmen, az sayıda bu neviden eşyanın tesiste bulunduğu, mefruşatın ise yıpranmaya başladığı,

Belirlenmiştir.

Öte yandan, tesisin atıl hale geldiği 2016 yılından bu yana, vardiya esasına dayalı olarak çalışan 4 bekçi ve 1 temizlik personelinin de tesiste görevlendirilmesiyle ortaya çıkan personel, elektrik ve su gibi genel giderlerin de kurum bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, 2016 yılında Kredi Yurtlar Kurumu tarafından öğrenci yurduna çevrilmesi amacıyla tesislerde yerinde inceleme yapıldığı ancak tesislere olan ulaşım güçlüğü ve yakıt maliyetinin yüksek olacağı gerekçesi ile vazgeçildiği, ayrıca tesislerin atıl olmadığı yurt dışından gelen öğrenciler ile sempozyum ve konferans gibi etkinliklerde ihtiyaç halinde kullanıldığı belirtilmişse de tesislerin bu amaçlarla kullanıldığına dair bir bilgi veya belge sunulmamıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Üniversite Mülkiyetindeki Taşınmazların Pazarlık Usulü ile Kiraya Verilmesi	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Üniversite Taşınmazlarının Kiraya Verilmesinde Pazarlık Usulünün Kullanılması” başlığıyla Bulgu 11 olarak yer almaktadır.
Taşınmazlarda Cins Tashihiinin Tamamlanmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde “Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması” başlığıyla Bulgu 1 olarak yer almaktadır.